

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan (V) kokous 5/2025

Aika 25.11.2025, klo 13.00–16.00

Paikka Meritullinkatu 8, kh Innostamo + teams-mahdollisuus

Paikalla

Puheenjohtaja Laura Hänninen

Varapuheenjohtaja Taru Säteri

Koiratoiminta

~~Kimmo Mustonen, Suomen Kennelliitto~~

~~(Molli Nyman, Suomen koirankasvattajat SuKoKa ry)~~

Kissatoiminta

Riikka Turpeinen, Suomen Kissaliitto

~~(Mari Tienhaara)~~

Hevostoiminta

Susanna Mäki, Suomen Hippos

~~(Minna Tallberg)~~

Eksoottisten eläinten harrastustoiminta

~~Joonas Gustafsson~~

~~(Markus Demjatin)~~

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvointia koskeva tutkimus

Saara Kupsala, Helsingin yliopisto

~~(Kati Tuomola)~~

Seura- ja harrastuseläinten pitoon liittyvä etiikka

Jirka Vierimaa

~~(Elisa Aaltola, Turun yliopisto)~~

Ruokavirasto

Alisa Matomäki

~~(Sanna Varjus)~~

Käytännön eläinsuojeluvalvontatyötä tekevä viranomainen

Jan Mattila, LSSAVI

~~(Elli Valtonen, Helsingin kaupunki)~~

Vapaaehtoinen eläinsuojelutyö

~~Kati White, SEY Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto~~

~~(Marika Stillman)~~

Käytännön eläinlääkintätyö

~~Anna-Mari Olbriicht~~

~~(Suvi Heinola)~~

Seura- ja harrastuseläinkauppiat

~~Päivi Tiitinen~~

~~(Sari Kuutti)~~

Kuluttajat

Timo Niemi, Kuluttajaliitto Oy

~~(Alexandra Antell)~~

Pysyvät asiantuntijat

Tiina Pullola, maa- ja metsätalousministeriö

Kutsuttuina

Minna Mäenpää, Suomen Hippos

Salla Varenti, Suomen Ratsastajainliitto SRL

Jutta Koivula, Suomen Ratsastajainliitto SRL

Jukka Koivisto, Suomen Ratsastajainliitto SRL

Kielo Erkkö, TUKES

Terhi Simonen-Jokinen, maa- ja metsätalousministeriö

Marianne Kajander, maa- ja metsätalousministeriö

Pöytäkirja

1. Kokouksen avaaminen ja järjestäytyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.06. Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin pienin korjauksin.

3. Esittäytyminen

Osallistujat esittäytyivät.

4. Maa- ja metsätalousministeriön terveiset

Maa- ja metsätalousministeriöstä kerrottiin, että EU:n koirien ja kissojen hyvinvointia koskevaa asetusehdotusta on viimeistelty trilogiassa. Asetus tulee todennäköisesti voimaan vuoden 2026 alkupuolella kahden vuoden siirtymäajalla (sisältää mahdollisesti myös joitakin pidempiä siirtymäaikoja). Avoimena ovat vielä koiran- ja kissankasvattajien lupavaatimukset sekä vaadittavien eläinlääkärikäyntien tiheys, ja parlamentin lisäksi mahdollinen koirien ja kissojen myynnin kieltäminen eläinkaupoissa, merkintä- ja rekisteröintivelvoite kaikille koirille ja kissoille, maatiloja koskeva poikkeus asetuksen soveltamisalaan, sekä se, saavatko muut kuin eläinlääkärit jatkossa merkitä kissoja ja koiria.

Hevoskasvatuksen tuetun rakentamisen investointitukea koskeva asetusta on parhaillaan ministeriössä uudistettavana. Asiassa voi halutessaan olla yhteydessä valmistelemaan virkamieheen (Elli Tervala).

Koiranjalostustyöryhmä jatkaa työtään asetusluonnoksen valmistelun parissa. Luonnos jalostusasetukseksi valmistunee keväällä 2026.

4. Hevostyöryhmän kannanottoluonnokset

Keskusteltiin neuvottelukunnan kannanotosta hevosten pään alueen varusteista. Paikalla oli runsas edustus hevososalta. Eläinsuojelulainsäädännön tulkintaa pohdittiin erityisesti hevosten kilpailukäytössä: millaisiin tapauksiin viranomaisen voi tai ei voi puuttua, erityisesti tilanteissa, joissa eläimelle aiheutuu kipua tai vaurioita, mutta esitutkintaa ei aloiteta.

Kuolaimiin liittyviä suuvaurioita esiintyy kaikkia kuolaintyyppisiä käytettäessä, mutta tilastot eivät kerro todellista esiintyvyyttä. Merkittävä osuus kilpahevosista kärsii suuvaurioista kilpailujen jälkeen. Vauriot olivat pääosin lieviä, mutta määrää pidettiin huolestuttavana. Hevosala on lisännyt suutarkastuksia ja tiukentanut sääntöjä. Tietyissä tilanteissa edellytetään eläinlääkärin tarkastusta ennen kilpailuihin palaamista, ja toistuvista suuvaurioista voidaan määrätä määräaikainen kilpailukielto.

Keskustelussa korostettiin, että varusteet itsessään eivät aiheuta vaurioita, jos niitä käytetään oikein. Kehittämistarvetta varusteiden käytössä kuitenkin on. Neuvonnan roolia pidettiin keskeisenä. Kilpailueläinlääkäreillä ja toimihenkilöillä on vastuu ohjata ja puuttua havaittuihin ongelmiin. Haasteena nähtiin se, että ohjeet ja raportit eivät aina tavoita valmentajia. Akuuteissa tilanteissa tehokkaimmaksi keinoksi koettiin vaurioiden konkreettinen näyttäminen ja välittömien toimien vaatiminen. Kilpailueläinlääkäreiden koulutus on säännöllistä ja järjestelmällistä, mutta valvontaa tekee pienehkö joukko. Tulkinta-apua ja tukea on saatavilla kokeneilta toimijoilta.

Varusteisiin liittyvästä sääntelystä todettiin, että alan kansainvälinen järjestö FEI asettaa minimitason, mutta kansallinen sääntely voi olla tiukempaa. Suomessa on valittu tiukempi linja erityisesti ajotapojen ja näkyvän veren suhteen. Joitakin varusteita ei käytetä kansallisen lainsäädännön vuoksi, vaikka ne olisivat kansainvälisesti sallittuja.

Ratsastus- ja ravioloilla on käytössä sääntöjä, koulutusta ja kurinpitomenettelyjä, ja hevosen sopimaton kohtelu on kielletty. Pohjoismaat nähdään tiukemman hyvinvointilinjauksen ajajina kansainvälisesti. Todettiin, että lajin eettinen hyväksyttävyyys edellyttää jatkuvaa kehittymistä ja avoimuutta. Ulospäin ala näyttää ajoittain olevan puolustuskannalla, mikä voi aiheuttaa mainehaittaa. Viestinnän ja avoimen keskustelun tarve tunnistettiin.

Ohjeistus painottuu usein varusteisiin ja hammashoitoon, vaikka hevosen koulutus, käyttäytyminen ja perustarpeet ovat keskeisiä suuvaurioiden taustalla. Eläinten kouluttamisosaamista ja tutkimustiedon jalkauttamista pidettiin riittämättömänä. Keskusteltiin myös raipan käytöstä. Kevyttä merkinantoa pidettiin sallittuna ja turvallisuustekijänä, mutta kansainvälisesti pohdinnassa on myös raipan täyskielto. Viranomaisvalvonnan osalta todettiin, että kilpailunjärjestäjillä on ilmoitusvelvollisuus vakavista onnettomuuksista. Kaikista läheltä piti -tilanteista ei kuitenkaan raportoida. Valvontaa tehdään yhteistyössä eri toimijoiden kesken.

Lainsäädännön tulkinnassa nostettiin esiin eläimen tarpeettoman vahingoittamisen kielto. Kuolaimista aiheutuvat suuvauriot voivat täyttää väliaikaisen vamman tunnusmerkit. Yksittäisten viranomaisten nähtiin tarvitsevan linjauksiin valtakunnallista ohjausta. Ehdotettiin, että tutkittaisiin hevosia, joilla ei pitkällä aikavälillä esiinny suuvaurioita, ja selvitetäisiin, mitkä tekijät selittävät eroa. Todettiin myös, että kaikki hevoset eivät välttämättä sovellu kilpailulajeihin.

Positiivisen eläinten hyvinvoinnin käsite nostettiin tulevaisuuden kehityssuunnaksi haittojen vähentämisen rinnalle. Tarvitaan mittareita ja tutkimusta myös myönteisistä hyvinvointitekijöistä. Jatkotoimina nähtiin tarpeelliseksi perehtyä alan sääntöihin kokonaisuutena, tunnistaa mahdolliset ristiriidat lain ja sääntöjen välillä, sekä muodostaa yhteinen näkemys valvonnan ja sääntelyn kehittämistarpeista. Yhteydenpitoa alan toimijoihin pidettiin tärkeänä jo sääntömuutosten valmisteluvaiheessa.

(5. Muut asiat ja jäsenten kuulumiset - ei ehditty käsitellä)

6. Seuraava kokous

Seuraava kokous sovitaan helmikuulle, sihteeri ilmoittaa ajankohdan lähempänä.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.00.